

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Reného Fischera a soudců JUDr. Ladislavy Mentbergerové a JUDr. Aleše Nezdařila ve věci žalobce: **JUDr. V. B.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupen Doc. JUDr. Tomášem Gřivnou, Ph.D., advokátem, Praha 1, Revoluční 1044/23, proti žalovanému: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, Praha 2, Rašínovo nábřeží 390/42, o **23.022.022 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. 5. 2016, č. j. 42 C 361/2014 – 352,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. **p o t v r z u j e .**
- II.** Ve výroku III. se rozsudek soudu I. stupně ohledně částky 3,006.292 Kč s příslušenstvím z této částky **p o t v r z u j e** , ohledně částky 20,000.000 Kč s příslušenstvím z této částky a ve výroku IV. **z r u š u j e** a věc se v tomto rozsahu vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í

Soud I. stupně shora označeným rozsudkem uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 15.730 Kč s úrokem z prodlení 8,05 % ročně, jdoucím z této částky od 11. 10. 2014 do zaplacení a s úrokem z prodlení 8,05 % ročně z částky 334.807 Kč od 11. 10. 2014 do 1. 12. 2014, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (ad I.), zastavil řízení co do částky 334.807 Kč (ad II.), zamítl žalobu ohledně částky 23.006.292 Kč s příslušenstvím (ad III.)

a žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 82.938,80 Kč do 15 dnů do právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Tomáše Grivny, Ph.D. (ad IV.).

Předmětem řízení bylo zaplacení částky 23.356.829 Kč, které se žalobce domáhal podle zák. č. 82/1998 Sb. z titulu náhrady škody způsobené nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem. Z uvedené sumy požadoval 20.000.000 Kč jako náhradu nemajetkové újmy vzniklé mu z nezákonného rozhodnutí, 3.000.000 Kč z titulu nesprávného úředního postupu a 356.829 Kč jako věcnou škodu – náklady právního zastoupení, které v souvislosti se svým trestním stíháním vynaložil.

Soud I. stupně po provedeném dokazování vzal za zjištěné, že žalobce byl trestně stíhán pro zločin podplácení podle § 332 odst. 1 a 2 písm. a) tr. zák. Trestní stíhání bylo zahájeno usnesením Policie ČR ze dne 6. 9. 2011, dne 26. 1. 2012 byla podána u Obvodního soudu pro Prahu 5 obžaloba, rozsudkem tohoto soudu ze dne 13. 4. 2012 byl žalobce uznán vinným zločinem podplácení podle § 332 odst. 1 a 2 písm. b) tr. zák. Proti rozsudku podal žalobce odvolání a současně podal k Nejvyššímu soudu ČR návrh na rozhodnutí podle § 10 odst. 2 tr. ř. o tom, zda je vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení. Nejvyšší soud ČR svým usnesením ze dne 3. 10. 2012 rozhodl, že žalobce je vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle čl. 27 odst. 2 Ústavy ČR. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 11. 2012 byl rozsudek soudu I. stupně ze dne 13. 4. 2012 zrušen a věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí. Obvodní soud pro Prahu 5 poté svým rozsudkem z 23. 1. 2013 žalobce zprostil obžaloby, proti rozsudku podal odvolání státní zástupce a Městský soud v Praze svým usnesením z 26. 3. 2013 odvolání jako nedůvodné zamítl. Usnesení nabylo téhož dne právní moci, proti usnesení bylo dne 21. 6. 2013 podáno Nejvyšším státním zastupitelstvím dovolání a dne 27. 8. 2013 podala ministryně spravedlnosti stížnost po porušení zákona. Nejvyšší soud ČR rozhodnutím z 15. 1. 2014 zamítl stížnost po porušení zákona a odmítl dovolání.

Takto zjištěný skutkový stav soud I. stupně posoudil podle § 1, § 5, § 8, § 13, § 31a a § 32 zák. č. 82/1998 Sb. Ohledně požadavku žalobce na zaplacení částky 3.000.000 Kč z titulu nesprávného úředního postupu, dovodil, že pokud nesprávný úřední postup žalobce spatřoval v tom, že proti pravomocnému rozhodnutí Městského soudu v Praze podala ministryně spravedlnosti ČR stížnost pro porušení zákona a Nejvyšší státní zástupce podal dovolání, pak o nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. nejde, neboť Nejvyšší státní zástupce i ministryně spravedlnosti ČR postupovali v souladu s právními předpisy, které upravují mimořádné opravné prostředky, když využili možnosti proti konečnému rozhodnutí tyto opravné prostředky podat. Jejich postup tedy není nesprávným úředním postupem, neboť neporušili pravidla předepsaná právními normami. Výsledek dovolacího řízení a řízení o stížnosti pro porušení zákona na tomto závěru nic nemění.

Dalším z nároků žalobce byl požadavek na zaplacení částky 356.829 Kč z titulu vynaložených nákladů na obhajobu v souvislosti s trestním stíháním žalobce. Z této částky žalovaný žalobci zaplatil částku 334.807 Kč; v tomto rozsahu vzal žalobce žalobu zpět a soud I. stupně řízení podle § 96 odst. 2 o. s. ř. ohledně této částky zastavil. Zbylé náklady řízení žalovaný odmítl žalobci uhradit s tím, že nebyly účelně vynaloženy. Soud I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně rozebral úkony právní služby, které obhájce v trestním řízení vedeném proti žalobci vynaložil. Nepřisvědčil závěru žalovaného ohledně toho, že za účelně vynaložené náklady na obhajobu lze považovat, pokud jde o porady klienta s jeho obhájcem, pouze jednu poradou s obhájcem před každým úkonem, neboť je nutné

posoudit složitost dané věci a rozsah příslušného úkonu v trestním řízení. Řízení vedené proti žalobci v trestní věci bylo nepochybně po skutkové i právní stránce složité a jednotlivé úkony, konkrétně výslech spoluobžalovaného Š., výslech žalobce i hlavní líčení byly úkony, které svou složitostí a obsáhlostí přesahovaly běžný úkon v trestním řízení. Soud I. stupně tak uzavřel, že dvě porady před každým z těchto úkonů (úkony ze dne 12. 10. 2011, 17. 10. 2011, 7. 11. 2011, 1. 3. 2012 a 21. 1. 2013) byly vynaloženy účelně v rámci obhajoby žalobce v trestním řízení. Za každý z těchto úkonů přísluší obhájci odměna 2.300 Kč + náhrada hotových výdajů 300 Kč + náhrada za DPH 21 %, celkem tedy 3.146 Kč x 5 = 15.730 Kč. Náhradu za zbylé dva úkony právní služby (celkem 6.292 Kč včetně náhrady za DPH) soud I. stupně žalobci nepřiznal, neboť žalobce neprokázal, že obhájce tyto dva úkony spočívající v doplnění odvolání proti rozsudku ze dne 13. 4. 2012, skutečně provedl. Protože žalovaný je v prodlení se zaplacením této částky podle § 15 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. od 11. 10. 2014, po uplynutí 6 měsíční lhůty od uplatnění nároku žalobcem u žalovaného dne 10. 4. 2014, přiznal prvostupňový soud žalobci dále úrok z prodlení podle § 1970 o. z. z částky 15.730 Kč od 11. 10. 2014 do zaplacení a z částky 334.807 Kč od 11. 10. 2014 do 1. 12. 2014, kdy žalovaný žalobci uvedenou sumu uhradil. Výši úroků z prodlení stanovil podle vládního nařízení č. 142/1994 Sb. v platném znění.

Ohledně peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 20.000.000 Kč prvostupňový soud dovodil, že nárok žalobce je s poukazem na ust. § 32 odst. 3 věta první zák. č. 82/1998 Sb. promlčen Subjektivní 6 měsíční promlčecí doba začala běžet dnem následujícím po právní moci zprošťujícího rozsudku, tedy dne 27. 3. 2013 a žalobce nárok u žalovaného a následně u soudu uplatnil až po marném uplynutí této doby. Žalovaný vznesl námitku promlčení a soud I. stupně ji proto shledal důvodnou. Šestiměsíční promlčecí doba skončila již dne 27. 9. 2013 a žalobce nárok neuplatnil v té době ani u soudu, ani u žalovaného, což by mělo za následek ve smyslu § 35 zák. č. 82/1998 Sb., že by promlčecí doba ode dne uplatnění nároku do skončení projednání, nejdéle však po dobu 6 měsíců neběžela. Podání mimořádných opravných prostředků (stížnost pro porušení zákona a dovolání) podle prvostupňového soudu nemělo vliv na běh promlčecí doby, která začala běžet dne 27. 3. 2013, neboť již oznámením pravomocného zprošťujícího rozsudku žalobce věděl, že proti němu bylo vedeno trestní stíhání nezákonně a tudíž věděl, že mu v příčinné souvislosti s tím vznikla nemajetková újma a mohl nárok u žalovaného uplatnit, což však neučinil a neuplatnil ho ani u soudu. Soud I. stupně žalobu proto ohledně částky 23.006.292 Kč s příslušenstvím jako neopodstatněnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. a § 142 odst. 3 o. s. ř. Náhradu nákladů řízení v poměrné části přiznal žalobci a podrobný výpočet vysvětlil v odůvodnění svého rozsudku, když zvažoval úspěch účastníků ohledně každého uplatněného nároku zvlášť. Náklady řízení sestávající z nákladů právního zastoupení tak vyčíslil podle vyhl. č. 177/1996 Sb.

Proti rozsudku podali odvolání oba účastníci.

Odvolání žalobce směřovalo do výroků III. a IV. rozsudku. Žalobce uplatnil odvolací důvody uvedené v § 205 odst. 2 písm. b), c), d) a g) o. s. ř. Pokud jde o výrok, kterým byl zamítnut nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy, žalobce nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně o tom, že by tento nárok byl promlčen. V odůvodnění odvolání podrobně rozebral institut promlčení, odkázal na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, kterou citoval, a judikaturu Nejvyššího soudu ČR, kterou rovněž citoval. Za rozhodné datum, od kdy je třeba považovat počátek běhu 6 měsíční subjektivní promlčecí doby, žalobce považoval den 15. 1.

2014, kdy Nejvyšší soud ČR rozhodl o obou mimořádných opravných prostředcích. Nelze souhlasit s názorem soudu I. stupně o tom, že tímto dnem je již 27. 3. 2013, neboť 26. 3. 2013 nabylo právní moci usnesení Městského soudu v Praze, kterým bylo zamítnuto odvolání státního zástupce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 23. 1. 2013, jak soud I. stupně dovodil. Za situace, kdy proti pravomocnému zprošťujícímu usnesení bylo podáno dovolání a stížnost pro porušení zákona, trestní stíhání žalobce dále pokračovalo, žalobci tak i nadále vznikala nemajetková újma a počátek běhu promlčecí doby proto je třeba vztáhnout až k datu, kdy nabylo právní moci rozhodnutí, kterým byla zamítnuta stížnost pro porušení zákona. V této souvislosti žalobce poukázal rovněž na to, že za nezákoně trestní stíhání mu žalovaný poskytl omluvu, čímž došlo rovněž k naplnění zákonných podmínek pro uznání dluhu ve smyslu § 2053 o. z. Ministerstvo spravedlnosti ČR se žalobci omluvilo dopisem z 30. 11. 2014, z této listiny byl zřejmý důvod uznání a došlo tedy k uznání dluhu, protože z předmětné omluvy vyplývá, že došlo k vydání nezákoněho rozhodnutí, v důsledku čehož vznikla žalobci nemajetková újma, je zřejmá i výše uznání a způsob poskytnutého zadostiučinění.

Soud I. stupně pochybil i ve výroku o nákladech řízení. Podle žalobce žalovaný není účastníkem, který by měl ve smyslu § 151 odst. 3 o. s. ř. a vyhl. č. 254/2015 Sb. na náhradu nákladů řízení právo. Ust. § 151 odst. 3 o. s. ř. dopadá pouze na účastníky, kteří si zejména z finančních důvodů nemohou dovolit nechat zastoupit se advokátem, případně jiným zástupcem, což však není žalovaný, který je vybaven po finanční i personální stránce a má zcela jiné možnosti, než běžný účastník občanskoprávních sporů. Soud I. stupně náklady řízení vypočítal chybně, pokud žalobci přiznal bez náležitého odůvodnění náhradu nákladů pouze za 7 úkonů právní služby, ačkoliv těchto bylo vynaloženo více, neboť součástí nákladů řízení jsou též náklady za účelně vynaložené porady, kterých bylo celkem 8. Náklady řízení žalobce tak dosáhly částky 120.613 Kč tak, jak je žalobce vyúčtoval, když všechny tyto právní úkony právní služby byly vynaloženy účelně. Žalobce závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích III. a IV. zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Odvolání žalovaného směřovalo do výroků I. a IV. rozsudku. Žalovaný poukázal na to, že žalobci mimosoudně vyplatil z titulu škody spočívající v nákladech řízení, které žalobce vynaložil v souvislosti s trestním stíháním vedeném proti němu, celkem 334.807 Kč. Tyto náklady řízení lze považovat za účelně vynaložené. Zbylé náklady řízení za účelně vynaložené považovat nelze a v této souvislosti žalovaný zopakoval svoji argumentaci uplatněnou v řízení před soudem I. stupně. Poukázal na to, že podle judikatury přísluší ke každému úkonu právní služby nejvýše jedna porada advokáta s klientem a nikoliv více porad, jak je účtoval žalobce. Náklady řízení v rozsahu 15.730 Kč za 5 úkonů právní služby nebyly vynaloženy účelně a žalovaný je proto žalobci odmítl uhradit.

V doplnění odvolání žalovaný dále uvedl, že odůvodnění rozsudku ohledně toho, proč žalobci přiznal jako náhradu škody i náklady i za další úkony právní služby, nevyznívá přesvědčivě, protože podle platné právní úpravy náhrada škody zahrnuje pouze takové náklady řízení, které byly vynaloženy účelně na zrušení nebo změnu nezákoněho rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Náklady zastoupení jsou součástí nákladů řízení a sporné úkony nepředstavují náklady řízení, které by byly vynaloženy účelně ve smyslu § 31 odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. Naopak, pokud jde o úkony spočívající v doplnění odvolání ze dne 5. 11. 2012 a ze dne 29. 11. 2012, za něž soud I. stupně náhradu žalobci nepřiznal, v tomto směru žalovaný se závěry soudu I. stupně souhlasí. Ohledně nákladového výroku žalovaný uvedl, že náklady řízení by žalobci vůbec neměly být přiznány, a to se zřetelem na ust. § 142 odst. 2 o. s. ř., neboť žalobce byl úspěšný pouze v částce 350.537 Kč,

naopak ve zbývající částce 23.006.292 Kč neuspěl. Procentuálním vyjádřením tak činí úspěch žalobce 1,5 % a jeho neúspěch naopak 98,5 %. Žalobce pak nemůže uspět ani při posuzování jednotlivých dílčích nároků, neboť byl částečně úspěšný pouze v jednom ze tří. Žalovaný se neztotožnil ani s metodikou výpočtu nákladů řízení, kterou soud I. stupně použil. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba zamítá.

Žalobce ve svém písemném vyjádření k odvolání žalovaného uvedl, že rozsudek soudu I. stupně považuje ve výroku I. za správný, neboť rovněž náklady řízení v rozsahu celkem 15.730 Kč, které soud I. stupně žalobci dále přiznal, lze považovat za účelně vynaložené v souladu s ustálenou judikaturou se zřetelem na povahu a závažnost trestní věci žalobce. Není tedy možné bez dalšího uzavřít, že účelně vynaloženým nákladem na obhajobu je pouze takový náklad, který se pojí s určitým přesně daným počtem úkonů právní služby, účelnost je třeba vždy zvážit se zřetelem na okolnosti konkrétního případu. Vzhledem k počtu provedených porad nelze paušalizovat, že účelně vynaložené náklady se pojí vždy maximálně pouze s jednou poradou před a jednou poradou po jiném úkonu právní služby.

Pokud jde o odvolání žalovaného do výroku IV. o nákladech řízení, žalobce tento výrok rovněž napadl odvoláním, byť uplatnil jiné námitky směřující k nedostatku legitimace státu k uplatnění nároků na náhradu nákladů řízení. Námitky žalovaného jsou nesprávné a v této souvislosti žalobce poukázal na zvláštní povahu institutu zadostiučinění za nemajetkovou újmu. Právo na zadostiučinění za nemajetkovou újmu je třeba podle žalobce považovat za jeden nárok, který má několik forem a přiznáním jedné formy zadostiučinění se tedy uznává právo na zadostiučinění, ačkoliv byla přiznána jako satisfakce kterákoliv jeho forma. Pokud žalobci bylo poskytnuto zadostiučinění ve formě omluvy, tak byl uznán jeho nárok v části na přiměřené zadostiučinění za nemajetkovou újmu, žalobce byl tedy v předmětné věci pro účely náhrady nákladů řízení plně úspěšný a náklady řízení mu tak přísluší v plné výši. I v případě, že by nároky žalobce byly od sebe oddělitelné a každý se pro účel náhrady nákladů řízení posuzoval zvlášť, by byl žalobce úspěšný, neboť by byl úspěšným s ohledem na výše uvedené ve všech třech nárocích. Žalobce žádal, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I. potvrdil jako věcně správný.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření k odvolání žalobce souhlasil se závěrem soudu I. stupně ohledně toho, že nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy v rozsahu 20.000.000 Kč je promlčen a poukázal na ust. § 32 odst. 3 věty první zák. č. 82/1998 Sb., kdy za okamžik, kdy se poškozený dozví o vzniku nemajetkové újmy, je třeba považovat ten moment, kdy se u něj projeví případné nepříznivé důsledky nesprávného výkonu veřejné moci. Není rozhodné, jak dlouho případné nepříznivé důsledky trvaly nebo kdy pominuly. Poškozený se o vzniku újmy dozví v jeden okamžik. Počátek běhu promlčecí lhůty je tak stanoven stejně jako v případě ust. § 32 odst. 1 citovaného zákona. Oznámením rozhodnutí se rozumí okamžik, kdy rozhodnutí o zastavení trestního stíhání či zprošťujícího rozsudku nabylo právní moci. Závěr soudu I. stupně o tom, že nárok žalobce je promlčen, je správný, neboť žalobce byl zproštěn obžaloby rozhodnutím, které nabylo právní moci dne 26. 3. 2013 a od 27. 3. 2013 tak začala běžet 6 měsíční promlčecí doba. Žalovaný popřel, že by v rámci předběžného projednání nároku žalobce podle § 14 cit. zák. nebo v následném soudním řízení učinil projev vůle, který by mohl představovat uznání žalobcova nároku, a to ani částečně; naopak svým postojem žalovaný dal jednoznačně najevo, že nárok žalobce na zadostiučinění za nemajetkovou újmu zcela odmítá. Ohledně odvolání žalobce do nákladového výroku, žalovaný nesouhlasil s argumenty uplatněnými žalobcem v odvolání a poukázal na ust. § 151 odst. 3 o. s. ř., které bylo do o. s. ř. včleněno novelou přijatou zák. č. 139/2015 Sb.

Žalovanému přísluší náhrada nákladů řízení v paušální výši 300 Kč za každý úkon, který v řízení učinil. V ostatním žalovaný odkázal na své odvolání do nákladového výroku.

Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř. správnost napadeného rozsudku včetně správnosti postupu v řízení, kterého jeho vydání předcházelo, a to v mezích podaných odvolání (§ 206 odst. 2 o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobce do výroku III. je ohledně požadované náhrady nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup v rozsahu 3.000.000 Kč a škody z titulu nákladů řízení ve výši 6.292 Kč nedůvodné, ohledně náhrady nemajetkové újmy ve výši 20.000.000 Kč z titulu nezákonného rozhodnutí nejsou dány podmínky pro konečné rozhodnutí ve věci. Odvolání žalovaného do výroku I. shledal odvolací soud nedůvodným.

K odvolání žalovaného do výroku I. rozsudku uvádí odvolací soud následující.

Žalobce má podle § 31 zák. č. 82/1998 Sb. právo na náhradu škody spočívající v nákladech řízení, které byly jím vynaloženy účelně na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu. Mezi účastníky ostatně nebylo sporu o tom, že žalobce tak má právo na náhradu nákladů obhajoby v trestním řízení vedeném proti němu; sporným mezi nimi bylo to, zda náklady řízení ve výši 15.730 Kč za 5 úkonů právní služby po 2.300 Kč a 5 režijních paušálů po 300 Kč spolu s náhradou DPH 21 % byly vynaloženy účelně. Žalovaný tvrdil, že za účelně vynaložené náklady spočívající v poradě klienta s advokátem lze považovat pouze takové náklady, kdy k jednomu úkonu právní služby náleží nejvýše jedna porada klienta s advokátem s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Žádný takovýto judikát, který by uvedenou podmínku stanovil, však žalovaný nezmiňuje a ani odvolacímu soudu není žádné takovéto rozhodnutí známo. V tomto směru odvolací soud plně sdílí názor soudu I. stupně o tom, že za účelně vynaložené náklady řízení lze považovat také náklady, které byly vynaloženy v daném případě v souvislosti s obhajobou žalobce v trestním řízení. Při zvažování účelnosti těchto nákladů je třeba přihlídnout ke složitosti řízení, kdy trestní řízení vedené proti žalobci bylo nepochybně s ohledem na závažnost celé kauzy, problematiku a rozsah dokazování, počet obžalovaných a zcela jistě i mediální sledovanost velmi komplikované a žalobci v žádném případě nelze upřít právo se svým obhájcem se průběžně radit o dalším postupu v řízení. Pět úkonů právní služby představuje poradu žalobce s obhájcem dne 12. 10. 2011 před výsledkem spoluobžalovaného Š., poradu dne 17. 10. 2011 před výsledkem žalobce, poradu dne 21. 1. 2013 před hlavním líčením, poradu dne 1. 3. 2012 před hlavním líčením a poradu dne 7. 11. 2011 před výsledkem žalobce. Hlavní líčení v této věci trvalo několik dní, jednání byla odročována z časových důvodů s ohledem na množství prováděných důkazů a žalobce se tak nepochybně mohl o dalším postupu radit se svým obhájcem s ohledem na postup v hlavním líčení a vývoj důkazní situace. Odvolací soud tak shodně se soudem I. stupně považuje všech těchto 5 úkonů právní služby za úkony, které byly vynaloženy účelně a žalobci tak přísluší v souladu s ust. § 31 cit. zákona náhrada i za tyto úkony, kdy v souladu s ust. § 7 bod 5., § 8 odst. 1 a § 10 odst. 3 písm. c) vyhl. č. 177/1996 Sb. činí sazba za úkon právní služby 2.300 Kč. Za 5 úkonů právní služby tak celkem jde o 11.500 Kč + náhrada za 5 režijních paušálů po 300 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, včetně náhrady za DPH 21 % je výsledně 15.730 Kč.

Prvostupňový soud správně přiznal žalobci i úrok z prodlení z částky 15.730 Kč od 11. 10. 2014 po uplynutí 6 měsíční lhůty k předběžnému projednání nároku ve smyslu § 35 odst. 1 citovaného zákona a stejně tak správně určil dobu prodlení ohledně částky 334.807 Kč představující náklady řízení, které žalovaný žalobci vyplatil mimosoudně, když počátek prodlení nastal rovněž dne 11. 10. 2014 a skončil 1. 12. 2014, kdy žalovaný tuto částku

žalobci vyplatil. Výše úroku z prodlení je v souladu s § 1970 o. z. a nařízením vlády ČR č. 351/2013 Sb. Ohledně počátku prodlení odvolací soud odkazuje na Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, bod 10., tohoto Stanoviska. Právní posouzení věci tak, jak jej soud I. stupně učinil, je ohledně této části správné a odvolací soud z uvedených důvodů rozsudek soudu I. stupně do výroku I. potvrdil podle § 219 o. s. ř.

Pokud jde o 2 úkony právní služby spočívající v doplnění odvolání ze dne 5. 11. 2012 a 29. 11. 2012, tato podání nebyla v trestním spise dohledána a žalobce již v řízení před soudem I. stupně nebyl schopen doložit, že je skutečně učinil, sám připustil, že provedení těchto úkonů není schopen prokázat. Soud I. stupně tedy nepochybil, když žalobu ohledně částky 6.292 Kč představující náhradu škody za 2 úkony právní služby po 2.300 Kč, náhradu za 2 režijní paušály po 300 Kč a náhradu za DPH 21 % zamítl.

Žalobce dále požadoval 3.000.000 Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup, který spatřoval v tom, že Nejvyšší státní zástupce a ministryně spravedlnosti ČR poté, kdy žalobce byl pravomocně zproštěn obžaloby, využili mimořádné opravné prostředky, kdy Nejvyšší státní zástupce podal dovolání a ministryně spravedlnosti ČR stížnost pro porušení zákona, obojí v neprospěch žalobce.

Zákon o odpovědnosti státu za škodu pojem nesprávný úřední postup blíže nedefinuje. Právní teorie i ustálená soudní praxe vycházejí z toho, že nesprávným úředním postupem je třeba rozumět porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti, a to při takových úkonech, které jsou prováděny v rámci činnosti rozhodovací, avšak neodrazí se bezprostředně v obsahu vydaného rozhodnutí. Z tohoto hlediska se za nesprávný úřední postup vedoucí k odpovědnosti státu považují též vedle vydání či opožděného vydání rozhodnutí, popřípadě jiné nečinnosti státního orgánu, vady ve způsobu vedení řízení, to ovšem vždy za předpokladu, že poškozenému vznikla škoda jako majetková újma vyčíslitelná v penězích (k tomu srovnej rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 7. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1851/2002, ze dne 25. 7. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1660/2005, a další).

Odvolací soud shodně se soudem I. stupně konstatuje, že podání těchto mimořádných opravných prostředků nepředstavuje nesprávný úřední postup ve smyslu shora uvedené definice. Dovolání i stížnost pro porušení zákona jsou mimořádné opravné prostředky upravené zák. č. 141/2061 Sb. v platném znění (trestní řád), a to v § 265a – § 265s pokud jde o dovolání a v § 266 - § 276 pokud jde o stížnost pro porušení zákona. Použití těchto mimořádných opravných prostředků proti pravomocnému rozhodnutí nelze považovat za porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti při úkonech prováděných v rámci rozhodovací činnosti, a to právě proto, že tyto mimořádné opravné prostředky jsou upraveny v zákoně, jak je výše vysvětleno. Je nerozhodné, že stížnost pro porušení zákona byla výsledně zamítnuta a dovolání bylo odmítnuto, v obou případech pro neopodstatněnost a úvahy žalobce o tom, že tyto mimořádné opravné prostředky neměly být vůbec podány a že jejich podání bylo avizováno již bezprostředně poté, kdy žalobce byl pravomocně zproštěn obžaloby a že bylo zřejmé, že ani jeden z těchto mimořádných opravných prostředků nemůže být opodstatněný, jsou jeho pouhou spekulací nemající vliv na to, že jednání a následné řízení o nich nepředstavuje nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 zák. č. 82/1998 Sb. Soud I. stupně nepochybil, když tento nárok žalobce jako nedůvodný zamítl a jeho právní posouzení je v této části rovněž správné /§ 205 odst. 2 písm. g) o. s. ř./.

Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně ve výroku III. ohledně částky 3.006.292 Kč s příslušenstvím potvrdil podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný.

Soud I. stupně dále dovodil, že pokud jde o požadavek žalobce na náhradu nemajetkové újmy za nezákonné rozhodnutí v rozsahu 20.000.000 Kč, tento jeho nárok je promlčen s poukazem na ust. § 32 odst. 3 zák. č. 82/1998 Sb., když počátek běhu 6 měsíční promlčecí doby vztáhl k datu 26. 3. 2013, kdy Městský soud v Praze jako soud odvolací pravomocně zamítl odvolání státního zástupce proti zprošťujícímu rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 5. Odvolací soud s tímto právním názorem soudu I. stupně nesouhlasí. Podle judikatury Nejvyššího soudu ČR skončení řízení ve smyslu § 32 odst. 3 věty druhé zák. č. 82/1998 Sb. odpovídá okamžiku nabytí právní moci posledního rozhodnutí, které bylo v daném řízení vydáno a v podmínkách České republiky, resp. jejího právního řádu, je nutno do doby řízení započítat i případné řízení o dovolání, řízení o kasační stížnosti, řízení o ústavní stížnosti (obdobně řízení o stížnosti pro porušení zákona – pozn. odvolacího soudu), a to i tehdy, bylo-li toto řízení pro poškozeného neúspěšné (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 11. 2012, sp. zn. 30 Cdo 518/2012, obdobně též rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 5. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4501/2011). Nabytí právní moci rozhodnutí sice představuje okamžik, kdy rozhodnutí je závazné a řádnými opravnými prostředky (v tomto případě odvoláním – pozn. odvolacího soudu) nezměnitelné, nicméně právní moc rozhodnutí nevylučuje podání mimořádného opravného prostředku, který, jak je výše vysvětleno, lze podat právě proti pravomocnému rozhodnutí. Znamená to tedy, že i po právní moci rozhodnutí stav nejistoty pro poškozeného není odstraněn, neboť pokud je podán mimořádný opravný prostředek, jakým bylo v tomto případě dovolání nebo stížnost pro porušení zákona, nadále trvá nejistota poškozeného ohledně toho, zda skutečně je pravomocně zproštěn obžaloby a zda pravomocné rozhodnutí nemůže být ještě zvráceno. Uvedené koresponduje i s právním názorem vysloveným Nejvyšším soudem ČR v rozhodnutí ze dne 21. 10. 2015, sp. zn. 30 Cdo 243/2015, v němž Nejvyšší soud ČR dovodil, že počátek a konec řízení z hlediska posuzování jeho délky se neodvíjí striktně od počátku a konce řízení podle procesních předpisů. Jestliže je odškodňována újma spočívající v nejistotě ohledně výsledku řízení, je pro stanovení počátku a konce řízení významné nejen to, že řízení podle procesních předpisů trvá, ale zejména to, že účastník ho nadále jako trvající vnímá.

Pokud po právní moci zprošťujícího rozsudku dne 26. 3. 2013 byly podány mimořádné opravné prostředky, pak řízení nadále pokračovalo a teprve dne 15. 1. 2014, kdy Nejvyšší soud ČR zamítl stížnost pro porušení zákona a odmítl dovolání, byl tento stav nejistoty žalobce jako poškozeného odstraněn. Až toto datum tak lze považovat za definitivní konec řízení, a od něj je třeba počítat počátek běhu 6 měsíční promlčecí doby ve smyslu § 32 odst. 3 věta první zák. č. 82/1998 Sb. Žalobce dne 10. 4. 2014 uplatnil svůj nárok mimosoudně v rámci předběžného projednání u žalovaného a ve smyslu § 35 odst. 1 cit. zák. tak promlčecí doba neběžela ode dne uplatnění tohoto nároku u žalovaného, nejdéle však po dobu 6 měsíců, tedy v daném případě do 10. 10. 2014, když v této 6 měsíční lhůtě žalovaný s ohledem na složitost problematiky nárok žalobce na náhradu škody nevyřídil. Od 15. 1. 2014 do 10. 4. 2014 uběhly z 6 měsíční promlčecí doby bez 5 dnů 3 měsíce, promlčecí doba pak ve smyslu shora uvedeného znovu pokračovala od 11. 10. 2014, a pokud žalobce podal dne 13. 10. 2014 žalobu k soudu, pak tímto dnem došlo ke stavění běhu promlčecí doby a je tak zřejmé, že nárok žalobce na náhradu nemajetkové újmy v rozsahu 20.000.000 Kč za nezákonné rozhodnutí byl uplatněn včas.

Naproti tomu ovšem odvolací soud nesdílí názor žalobce ohledně toho, že omluvný dopis žalovaného ze dne 30. 11. 2014 lze považovat za uznání dluhu podle § 2053 o. z., neboť

tento dopis náležitosti uznání dluhu v žádném případě nesplňuje. Žalovaný se jím pouze žalobci omlouvá za trestní stíhání, které proti němu bylo (nezákonně) vedeno, aniž by vůči žalobci jakýkoli dluh co do důvodu a výše uznal.

Soud I. stupně se tak, veden svým nesprávným právním názorem ohledně promlčení uvedeného nároku, nezabýval dalšími skutečnostmi relevantními pro posouzení jeho důvodnosti, a protože předpokládaný rozsah dokazování přesahuje meze funkční působnosti odvolacího soudu, jehož činnost je především přezkumná, nikoliv nalézací, odvolacímu soudu nezbylo, než rozsudek soudu I. stupně ve výroku ad III. ohledně částky 20.000.000 Kč a v závislém nákladovém výroku ad IV. podle § 219a odst. 2 o. s. ř. zrušit a věc v tomto rozsahu vrátit soudu I. stupně k dalšímu řízení. Soud I. stupně tak bude v řízení pokračovat a o důvodnosti žaloby na náhradu nemajetkové újmy z titulu nezákonného rozhodnutí ve výši 20.000.000 Kč s příslušenstvím po provedeném důkazním řízení rozhodne.

V novém rozhodnutí soud I. stupně znovu rozhodne o nákladech řízení včetně řízení odvolacího (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). V této souvislosti odvolací soud uvádí, že výrok o nákladech řízení tak, jak ho soud I. stupně učinil, není zcela přezkoumatelný, neboť byť žalobce byl v základu úspěšný, je zřejmé, že při porovnání výše přiznaného nároku s tím, co žalobce požadoval, měl v převažující části neúspěch, jak žalovaný správně namítá.

Právním názorem, vysloveným v tomto rozhodnutí, je soud I. stupně podle § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán.

Výrok ad II. nebyl odvoláním dotčen, a zůstal proto stranou přezkumné činnosti odvolacího soudu (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **l z e** podat dovolání do dvou měsíců ode dne doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni, a to za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř.

V Praze dne 15. února 2017

Mgr. René F i s c h e r v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Dana Beránková